

1 Inleiding aansluitvoorwaarden voor SaaS applicaties

Dit hoofdstuk bevat de technische aansluitvoorwaarden voor applicaties (en software services, SaaS applicaties) die buiten de ICT infrastructuur van de gemeente Utrecht gehost worden.

Naast deze aansluitvoorwaarden gelden aanvullende eisen ten aanzien informatiebeveiliging en privacy, beschikbaarheid en responsetijden, koppelingen etc. Deze eisen worden gescheiden van de aansluitvoorwaarden gespecificeerd.

1.1 Definitie

Software as a service (SaaS) is software die als een online dienst wordt aangeboden. De SaaS-aanbieder zorgt voor installatie, onderhoud en beheer van de applicatie. De gebruiker benadert de applicatie over het internet.

1.2 Uitgangspunten

De uitgangspunten van de gemeente Utrecht voor SaaS applicaties zijn:

- Gebruikers van de SaaS applicatie hebben uitsluitend een internetbrowser nodig voor het gebruik van een SaaS applicatie ('zero footprint');
- Gebruikers hebben toegang tot een SaaS applicatie via een beveiligde internet verbinding;
- Voor SaaS applicaties wordt geen software op de infrastructuur van de gemeente Utrecht geïnstalleerd ('zero footprint');
- De aanbieder van de SaaS applicatie verzorgt het applicatiebeheer, zoals het maken van back-ups, het onderhoud en de installatie van nieuwe versies en updates, beveiliging tegen ongeautoriseerde toegang en dergelijke.

Dit hoofdstuk bevat de technische aansluitvoorwaarden van de gemeente Utrecht voor SaaS applicaties. Dit hoofdstuk en de bijbehorende bijlagen zijn van toepassing op **alle** percelen.

1.3 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat de aansluitvoorwaarden voor applicaties (en software services, SaaS applicaties) die gehost worden buiten de ICT infrastructuur van de gemeente Utrecht. De aansluitvoorwaarden beschrijven de technische eisen waaraan een SaaS applicaties moeten voldoen voor de gemeente Utrecht.

Naast deze aansluitvoorwaarden gelden aanvullende eisen ten aanzien informatiebeveiliging en privacy, beschikbaarheid en responsetijden, koppelingen etc. Deze eisen zijn gescheiden van de aansluitvoorwaarden gespecificeerd.

1.4 Aansluitdocument van de leverancier

Indien de leverancier een eigen aansluitdocument of aansluitvoorwaarden voor uw applicatie heeft, dan dient dit document bij uw inschrijving meegestuurd te worden.

De eisen uit uw document zullen door de Gemeente vergeleken worden met de aansluitvoorwaarden van de gemeente zoals opgenomen in dit document. Indien uit uw document blijkt dat uw applicatie niet aan de aansluitvoorwaarden van de gemeente voldoet, dan wordt uw aanbieding als ongeldig terzijde gelegd.

1.4.1 Eisen en wensen

Nr.	Eis / Wens	Punten	Specificatie
1	Eis		Indien uw applicatie over een aansluitdocument of aansluitvoorwaarden beschikt, dan dient u dit document bij de beantwoording van de aanbesteding als bijlage op te nemen. Indien dit document niet is bijgesloten, gaat de gemeente er vanuit dat er geen aanvullende (technische) eisen gesteld worden aan het functioneren van de applicatie.

1.5 Aansluitvoorwaarden

1.5.1 Algemeen

Deze aansluitvoorwaarden zijn van toepassing op alle SaaS applicaties.

Nr.	Eis / Wens	Punten	Omschrijving	Waarom?	Invulling
1	Eis		De verbinding met de SaaS webapplicatie is beveiligd.	Borgen van vertrouwelijkheid en integriteit.	Gebruik https. http is niet toegestaan. TLS moet geconfigureerd zijn conform de recente adviezen, richtlijnen en verdere overwegingen van het NCSC , waarbij er gebruik gemaakt dient te worden van "GOEDE" –instellingen, met uitzondering van daar waar er geen "GOEDE" –instelling beschikbaar is, dient een "VOLDOENDE" –instelling toegepast te worden.
2	Eis		De SaaS applicatie is beschermd tegen misbruik en oneigenlijk gebruik.	Borgen van vertrouwelijkheid en integriteit.	O.a. door inzet van anti ddos, antispoofing (DNSSEC), conform gangbare standaarden zoals OWASP en de richtlijnen van het NCSC voor: • Mobiele applicaties • ICT-beveiligingsrichtlijnen voor webapplicaties • Continuïteit van online diensten
3	Eis		De URL SaaS applicatie dient te kunnen benaderd middels de Fully Qualified Domain Name.	Borgen van integriteit.	Voorbeeld: <u>wel</u> https://applicatie.utrecht.nl <u>niet</u> https://applicatie.nl
4	Eis		Het gebruik van remote display en/of digitale workspace software om een externe applicatie te benaderen is niet toegestaan.	Borgen vertrouwelijkheid, integriteit en beheer (zero footprint).	Remote desktop uitschakelen, applicatie niet aanbieden via digitale workspace software zoals bijv. Citrix/horizon view etc.. (PCOIP), ICA and RGS

Nr.	Eis / Wens	Punten	Omschrijving	Waarom?	Invulling
7	Eis		De SAAS applicatie maakt geen gebruik van plug-in componenten.	Borgen van interoperabiliteit en beheer van de beheerde werkplek infrastructuur van de gemeente Utrecht.	Geen gebruik maken van o.a. Microsoft Active X, Microsoft Silverlight, Microsoft ClickOnce, Adobe Flash en Java plug-in.
8	Eis		Voor het functioneren van de SAAS applicatie op het client device en/of in de webbrowser dienen geen verdere instellingen, dan wel installaties op het client device en/of in de browser benodigd.	Borgen van interoperabiliteit en beheer van de beheerde werkplek infrastructuur van de gemeente Utrecht.	
10	Eis		Gebruik van voorzieningen voor opslag en bestandsuitwisseling in 'de cloud' is niet toegestaan.	Waarborgen integriteit en vertrouwelijkheid	Gebruik van Dropbox, OneDrive Google Drive, iCloud, WeTransfer, SendAnywhere en vergelijkbare voorzieningen is niet toegestaan.
11	Eis		De beschikbaarheid van SaaS applicaties voor bedrijfskritische diensten kan door de gemeente Utrecht gemonitord worden.	Borgen van continuïteit	De constructie van de SaaS applicatie dient toe te laten dat de applicatie door de gemeente Utrecht gemonitord wordt.
12	Eis		De database van de SaaS applicatie beschikt over de optie om gegevens versleuteld op te slaan.	Waarborgen van vertrouwelijkheid.	Versleuteling is onderdeel van het database management systeem dat door de SaaS applicatie gebruikt wordt.

1.5.2 Gemeente applicaties

De eisen en wensen zijn van toepassing op applicaties die door medewerkers van de gemeente Utrecht gebruikt worden. De eisen en wensen in deze paragraaf zijn aanvullend op de overige aansluitvoorwaarden.

Nr.	Eis / Wens	Punten	Omschrijving	Waarom?	Invulling
-----	------------	--------	--------------	---------	-----------

Nr.	Eis / Wens	Punten	Omschrijving	Waarom?	Invulling
13	Eis		De SAAS applicatie sluit aan op de binnen de Gemeente Utrecht geldende standaarden ten aanzien van de ICT-infrastructuur.	Borgen interoperabiliteit.	Wanneer er sprake is van het aansluiten op een component binnen Utrecht dan rekening houden met de aspecten zoals benoemd in Bijlage: ICT Infrastructuur gemeente Utrecht (v1.3).
14	Eis		De SaaS applicatie ondersteunt de browsers die in gebruik zijn bij gemeente Utrecht.	Borgen toegankelijkheid en laagdrempeligheid qua gebruik.	Rekening houden met compatibiliteit/ondersteuning door gangbare desktop browsers en of mobiele browsers. Internet Explorer 11 is de standaard browser op de Windows 7 werkplek. Microsoft Edge is de standaard browser op de Windows 10 werkplek. Zie Bijlage: ICT Infrastructuur gemeente Utrecht (v1.3).
15	Eis		De applicatie is verplicht gebruik te maken van de Utrechtse IAM voorziening voor authenticatie van gebruikers, inclusief multi factor authenticatie door middel van Single Sign On.	Verlagen beheerinspanning en verhogen beveiligingsniveau, om integratie mogelijk te maken.	De gebruiker kan hiermee inloggen met de Utrechtse netwerk inlognaam en wachtwoord, en indien vereist, een token voor multifactor authenticatie. Zie Bijlage: Authenticatie en provisioning standaarden.
16	Wens		De SaaS applicatie dient over features te beschikken die het mogelijk maken om eenvoudig multi factor authenticatie in te zetten.	Flexibiliteit benodigd, als extra tegenmaatregel.	Indien invulling wordt gegeven aan voorwaarde 15 dan kan de MFA voorziening van Utrecht worden ingezet.
17	Eis		Indien een applicatie gebruik maakt wordt van Single Sign On wordt het wachtwoord van gebruikersaccounts niet opgeslagen in de applicatie.	Informatiebeveiliging.	

1.5.3 Koppelingen

De eisen en wensen zijn van toepassing op SaaS applicatie die koppelingen hebben met andere applicaties. De eisen en wensen in deze paragraaf zijn aanvullend op de overige aansluitvoorwaarden.

Nr.	Eis / Wens	Punten	Omschrijving	Waarom?	Invulling
22	Eis		De verbinding voor koppelingen tussen de SaaS applicatie en andere applicaties of systemen (zowel voor applicaties in het datacenter van de gemeente Utrecht als koppelingen met andere SaaS applicaties) moet 'end 2 end' beveiligd te worden d.m.v. encryptie.	Borgen vertrouwelijkheid en integriteit.	Https moet voldoen aan HTTP over tweezijdige TLS. TLS moet geconfigureerd zijn conform de recente adviezen, richtlijnen en verdere overwegingen van het NCSC, waarbij er gebruik gemaakt dient te worden van "GOEDE" –instellingen, met uitzondering van daar waar er geen "GOEDE" –instelling beschikbaar is, dient een "VOLDOENDE" –instelling toegepast te worden.
23	Eis		Bestandsoverdracht is beveiligd.	Waarborgen integriteit en vertrouwelijkheid	Er dient minimaal gebruik te worden gemaakt van SFTP.
24	Wens		Publicatie en autorisatie van afnemers voor de API's van de applicatie kan met de API Gateway van de gemeente Utrecht worden uitgevoerd.	Borgen van interoperabiliteit	
25	Eis		Koppelingen van de SaaS applicatie met applicaties of systemen binnen de gemeente Utrecht (of andersom) waarvoor berichttransformatie nodig is, verlopen via de ESB van Utrecht.	Omwille van Interoperabiliteit	Aansluiten via de Utrechtse Enterprise Service Bus (ESB).
26	Eis		Als de SaaS applicatie koppelingen heeft met landelijke voorzieningen (bijv. een basisregistratie) en/of SaaS applicaties die door de gemeente Utrecht gebruikt worden, dan verloopt de koppeling direct met deze voorzieningen en/of SaaS applicaties.	Verminderen complexiteit beheer alsmede efficiëntie.	Koppelingen van de SaaS applicatie met applicaties buiten de infrastructuur van de gemeente Utrecht verlopen direct van de SaaS applicatie met de voorziening of SaaS applicatie, en dus niet via de infrastructuur van de gemeente Utrecht. De leverancier en de gemeente maken gezamenlijk afspraken met de beheerder van de voorziening of SaaS applicatie.
27	Eis		Als de SaaS applicatie koppelingen	Borgen traceerbaarheid	De leverancier en de gemeente maken gezamenlijk afspraken met

Nr.	Eis / Wens	Punten	Omschrijving	Waarom?	Invulling
			heeft met landelijke voorzieningen (bijv. een basisregistratie) en/of SaaS applicaties die door de gemeente Utrecht gebruikt worden, dan identificeren de SaaS applicaties zich namens de gemeente Utrecht.		de beheerder van de voorziening of SaaS applicatie.
28	Eis		Koppelingen van interne systemen met externe systemen verlopen altijd via DMZ van de gemeente Utrecht.	Borgen vertrouwelijkheid en integratie, alsmede borgen stabiliteit platformen	De constructie van de applicatie dient hiertoe niet belemmerend te zijn.